

Kretsloppsplanen i ett större sammanhang:

kopplingar till globala, nationella,
regionala och lokala styrdokument

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	3
2. GLOBALT	3
Agenda 2030	3
Barnkonventionen	5
3. EU-NIVÅ.....	6
4. NATIONELL NIVÅ.....	6
De svenska miljömålen.....	6
Lagstiftning.....	11
Nationell strategi för cirkulär ekonomi	11
5. REGIONAL NIVÅ.....	11
Regional utvecklingsstrategi (RUS).....	11
Regionalt åtgärdsprogram för de nationella miljömålen	12
Energi- och klimatstrategi för Gävleborgs län 2020 – 2030	12
Klimat- och energistrategi Uppsala län - Tillsammans för ett fossilfritt Uppsala län	12
Regional plan för infrastruktur för förnybara drivmedel och elfordon (Uppsala län)	13
Gävleborgs handlingsplan för Sveriges livsmedelsstrategi 2018 – 2030.....	13
Gävleborgs läns och Uppsala läns koldioxidbudget	13
Gävleborgs strategi för hållbar plastanvändning	13
Regionalt trafikförsörjningsprogram för Gävleborg	13
6. KOMMUNAL NIVÅ	13
Översiktsplaner	14
Miljöstrategiskt program.....	14
VA-planer.....	14
Klimatfärdplan	14
Socialt hållbarhetsprogram	14
Kostpolicy	14
Lokala avfallsföreskrifter	14
Avfallstaxan	14

1. Inledning

Kretsloppsplanen är en del av ett större sammanhang med strategier, planer, mål och åtaganden på global, nationell, regional och lokal nivå. Målen i Kretsloppsplanen är sprungna ur demokratiskt fattade beslut på alla nivåer i samhället och ska bidra till en planet som även i framtiden fortsätter ge samma förutsättningar för ett gott liv som vi har idag.

I kapitel 13 i Kretsloppsplanen beskrivs översiktligt kopplingen mellan Kretsloppsplanen och andra styrdokument. Den här bilagan går in djupare på hur de olika överenskommelserna, direktiven, målen, lagarna och strategierna berör Kretsloppsplanen.

2. Globalt

På global nivå finns två viktiga överenskommelser som har kopplingar till Kretsloppsplanen. Det är dels Agenda 2030 med de globala hållbarhetsmålen, dels Barnkonventionen.

Agenda 2030

De globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 är satta för att utjämna globala skillnader och missförhållanden och pekar samtidigt på vikten att alla världens samhällen agerar gemensamt för en hållbar utveckling.

Kretsloppsplanen bidrar främst till målen:

God hälsa och välbefinnande

Särskilt delmål 3.9 – Minska antalet sjukdoms- och dödsfall till följd av skadliga kemikalier och föroreningar.

Detta görs genom fokuserat arbete mot mindre gifter i kretslopp som börjar redan vid valet av produkter, hur de tillverkats, hur de kan återvinnas och hur duktigt samhället är på att ta hand om farliga ämnen.

Rent vatten och sanitet för alla

Särskilt delmål 6.3 – Förbättra vattenkvalitet och avloppsrening samt öka återanvändning

Kretsloppsplanen strävar mot minskad mängd farliga ämnen i avloppen och en ökad återvinning av slammet.

Hållbar energi för alla

Särskilt delmål 7.2 – Öka andelen förnybar energi i världen

Kretsloppsplanen har specifika mål om att öka utsorteringen av matavfall ur vilket biogas framställs. Biogasen ersätter fossila energikällor i framförallt transportsektorn.

Hållbara städer och samhällen

Särskilt delmål 11.6 – Minska städernas miljöpåverkan

Genom en säker och effektiv hantering av avfall bidrar Kretsloppsplanen i hög grad till detta mål.

Hållbar konsumtion och produktion

Särskilt följande delmål:

- 12.2 – Hållbar förvaltning och användning av naturresurser
- 12.3 – Halvera matsvinnet i världen
- 12.4 – Ansvarsfull hantering av kemikalier och avfall
- 12.5 – Minska mängden avfall markant
- 12.7 – Främja hållbara metoder för offentlig upphandling
- 12.8 – Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar

Kretsloppsplanen har huvuddelen av sina mål sprungna från det här globala målet. Målet handlar om resursförbrukning och hur den ska minska vilket är ett stort fokus i Kretsloppsplanen.

Bekämpa klimatförändringarna

Särskilt delmål 13.2 – Integrera åtgärder mot klimatförändringar i politik och planering

Kretsloppsplanen integrerar åtgärder i planeringen och i politiskt beslutat styrande dokument.

Hav och marina resurser

Särskilt delmål 14.1 – Minska föroreningarna i haven

Föroreningar, i synnerhet från landbaserad verksamhet, berörs av arbetet i Kretsloppsplanen i till exempel målområdet Hålla rent och snyggt.

Genomförande och globalt partnerskap

Särskilt delmål 17.17 - Uppmuntra effektiva partnerskap

Kretsloppsplanen uppmuntrar till samverkan på alla nivåer, vilket beskrivs i kapitel 7 "Nycklar till framgång".

Barnkonventionen

FN:s barnkonvention är sedan 1 januari 2020 lagstadgad i Sverige. Den bygger på fyra grundprinciper:

- Alla barn har samma rättigheter
- Barnets bästa ska alltid komma först
- Varje barn har rätt att överleva och utvecklas
- Varje barn har rätt att uttrycka sin åsikt

Principerna ska beaktas när det gäller frågor som berör barn. Hela Kretsloppsplanen berör barn i större eller mindre omfattning.

För att få in barnperspektivet i arbetet med Kretsloppsplanen ska följande delar ur barnkonventionen beaktas:

- Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.
- Artikel 3: Barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.
- Artikel 6: Alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling. Här handlar det inte enbart om fysisk hälsa utan även om den psykiska, moraliska, andliga och sociala utvecklingen.
- Artikel 12: Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad. Hänsyn ska tas till barnets åsikter i frågor som berör hen, hänsyn ska tas till barnets ålder och mognad.

I Kretsloppsplanens bilaga "Konsekvensanalys av Kretsloppsplanen" är barnperspektivet belyst för respektive målområde i Kretsloppsplanen. Genomförandet av planen kan behöva utjämna skillnader i barns olika förutsättningar för att ge alla barn samma möjlighet att ta del av arbetet. Barn behöver också få ge uttryck för sina egna åsikter i samband med att de engageras direkt eller indirekt i åtgärder inom ramarna för Kretsloppsplanen.

3. EU-nivå

EU:s avfallsdirektiv är ett viktigt styrande dokument som pekar ut riktningen framåt för samtliga medlemsstater. Direktivet kompletteras med ytterligare direktiv, som plastdirektivet, handlingsplan för cirkulär ekonomi med flera. EU-förordningen för kemikalier, REACH, är ett annat exempel på lagstiftning som påverkar Kretsloppsplanens innehåll.

EU arbetar aktivt mot målet om att bli klimatneutralt till 2045 och inom det arbetet antas kontinuerligt nya eller uppdaterade mål för avfallshanteringen inom EU. EU-direktiv omarbetas till nationella mål som ska uppnås, men exakt hur målen ska nås bestämmer varje enskilt medlemsland. Målen får inte vara mindre omfattande än de som beslutats i EU:s direktiv, men de får gå längre.

Exempel på mål i avfallsdirektivet är sorterings- och återvinningskrav för förpackningar. Kraven ökar gradvis över tid. Ett annat krav är att senast 1 januari 2025 ska textilavfall samlas in separat.

4. Nationell nivå

Avfallshanteringen regleras till största del på nationell nivå även om många av målen och lagarna har sitt ursprung internationellt.

De svenska miljömålen

Tillsammans bildar generationsmålet, de 16 miljömålen med sina preciseringar och etappmålen det svenska miljömålssystemet. Arbetet med miljömålen samordnas på regional nivå av länsstyrelserna. Genom att respektive länsstyrelse utvecklar åtgärdsprogram blir arbetet med varje mål regionalt anpassat. Under 2020-2021 reviderar Länsstyrelsen i Gävleborg och Länsstyrelsen i Uppsala sina respektive åtgärdsprogram vilket kan komma att påverka arbetet i Kretsloppsplanen framöver.

De nationella miljömål som främst berör Kretsloppsplanen är:

Generationsmålet

Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

Begränsad klimatpåverkan

Halten av växthusgaser i atmosfären ska i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet ska uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras,

livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras.

Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås.

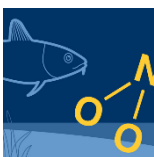
Giftfri miljö

Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.

Skyddande ozonskikt

Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.

Ingen övergödning

Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.

Hav i balans samt levande kust och skärgård

Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.

Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.

God bebyggd miljö

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.

Etappmål

De etappmål som framförallt har koppling till Kretsloppsplanen är:

Mer bygg- och rivningsavfall materialåtervinns och förbereds för återanvändning

Förberedande för återanvändning, materialåtervinning och annan återvinning av icke-farligt bygg- och rivningsavfall, men undantag av jord och sten, ska årligen fram till 2025 uppgå till minst 70 viktprocent.

Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall

Senast år 2023 ska minst 75 procent av matavfallet från hushåll, storkök, butiker och restauranger sorteras ut och behandlas biologiskt så att växtnäring och biogas tas tillvara.

Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning

Senast 2025 ska förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall ha ökat till minst 55 viktprocent, 2030 till minst 60 viktprocent och 2035 ha ökat till minst 65 viktprocent.

Återanvändning av förpackningar

Av de förpackningar som släpps ut på marknaden i Sverige för första gången ska andelen som är återanvändbara öka med minst 20 procent från år 2022 till år 2026 och med minst 30 procent från år 2022 till år 2030.

Information om farliga ämnen i varor

- Regelverk eller överenskommelser inom EU eller internationellt ska tillämpas så att information om miljö- och hälsofarliga ämnen i varor är tillgänglig för alla berörda senast år 2020.
- Reglerna ska införas stegvis för olika varugrupper och i informationen ska särskilt barns hälsa beaktas.
- Information om hälso- och miljöfarliga ämnen som ingår i material och varor görs tillgängliga under varans hela livscykel genom harmoniserade system som omfattar prioriterade varugrupper.

Läkemedel i miljön

Regleringar och andra åtgärder som minimerar de negativa miljöeffekterna ska finnas på plats i Sverige, i EU eller internationellt senast 2030.

Livsmedelsförlusterna ska minska och mer ska bli mat

En ökad andel av livsmedelsproduktionen ska nå butik och konsument år 2025

Matsvinnet ska minska

Matsvinnet ska minska så att det sammantagna livsmedelsavfallet minskar med minst 20 viktprocent per capita från 2020 till 2025

Koppling målen i Kretsloppsplanen och nationella mål

Målområde/ Mätbart mål	Miljökvalitetsmål	Etappmål
Förebygga resursslöseri		
Förebygga matsvinn	Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö	Matsvinnet ska minska
Förebygga funktionellt livsmedelssvinn	Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö	Matsvinnet ska minska
Förebygga engångsartiklar av plast	God bebyggd miljö	
Förebygga bygg- och rivningsavfall	Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö	
Förebygga elavfall	Begränsad klimatpåverkan Giftfri miljö God bebyggd miljö	
Förebygga hushållsavfall	Begränsad klimatpåverkan God bebyggd miljö	
Minska gifter i kretsloppet		
Inget farligt avfall i restavfall	Giftfri miljö	
Upphandla produkter utan farliga ämnen	Giftfri miljö	
Farligt avfall från verksamheter	Giftfri miljö	
Återanvända		
Mer grovavfall till återbruk via återvinningscentraler	God bebyggd miljö Begränsad klimatpåverkan	Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
Använda och köpa in begagnade produkter	God bebyggd miljö Begränsad klimatpåverkan	Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
Återanvändning och reparation av prylar (förstudie/pilot)	God bebyggd miljö Begränsad klimatpåverkan	Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
Återanvändning och reparation av bygg- och rivningsavfall (förstudie/pilot)	God bebyggd miljö Begränsad klimatpåverkan	Mer bygg- och rivningsavfall materialåtervinns och förbereds för återanvändning Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
Reparation av textil/arbetskläder	God bebyggd miljö Begränsad klimatpåverkan	Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
Återvinna		

Målområde/ Mätbart mål	Miljökvalitetsmål	Etappmål
Minska mängder restavfall	God bebyggd miljö Begränsad klimatpåverkan	Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
Öka sortering och återvinning av matavfall	God bebyggd miljö Begränsad klimatpåverkan Ett rikt odlingslandskap	Ökad utsortering och biologisk behandling av matavfall Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
Öka sortering och återvinning av förpackningar och tidningar	God bebyggd miljö Begränsad klimatpåverkan	
Efterfråga återvunnen plast	God bebyggd miljö Begränsad klimatpåverkan	
Öka återvinningen av grovavfall på återvinningscentraler	God bebyggd miljö Skyddande ozonskikt Begränsad klimatpåverkan	Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
Ta fram slamstrategi	Ingen övergödning	Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning
Öka sortering och återvinning av textil	God bebyggd miljö Begränsad klimatpåverkan	Öka andelen kommunalt avfall som materialåtervinns och förbereds för återanvändning

Hålla rent och snyggt	
Ökad trygghet	God bebyggd miljö Levande sjöar och vattendrag Hav i balans samt levande kust och skärgård
Fler deltagare i skräpplockardagar	God bebyggd miljö Levande sjöar och vattendrag Hav i balans samt levande kust och skärgård
Återkommande skräpmätningar	God bebyggd miljö Levande sjöar och vattendrag Hav i balans samt levande kust och skärgård
Väl fungerade hantering av nedskräpningsärenden	God bebyggd miljö Giftfri miljö
Fler hållbara event	God bebyggd miljö Levande sjöar och vattendrag Hav i balans samt levande kust och skärgård

Lagstiftning

Lagstiftning i främst Miljöbalken, Plan- och bygglagen och Kommunallagen påverkar innehållet i Kretsloppsplanen. Miljöbalken reglerar ansvarsfrågor kring avfall och en del av innehållet som Kretsloppsplanen ska omfatta. Plan- och bygglagen påverkar fysisk planering och fysisk utformning av bebyggd miljö vilket har påverkan på målen i Kretsloppsplanen. Kommunallagen reglerar vad som är kommunala angelägenheter, organisation, principer, befogenheter med mera. Även kemikalielagstiftningen påverkar Kretsloppsplanen. Avfallsförordningen innehåller detaljerade krav och styr tillsammans med miljöbalken vad Kretsloppsplanen måste innehålla.

Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande programmet

År 2020 reviderades "Att göra mer med mindre - Sveriges avfallsplan och avfallsförebyggande program 2018–2023". I planen och programmet beskrivs Sveriges arbete med att förebygga avfall och nå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering i enlighet med avfallshierarkin. Planen och programmet ger en överblick över de mål, styrmedel och åtgärder som har införts i Sverige för att förebygga avfall och för att nå en mer resurseffektiv och giftfri avfallshantering i enlighet med avfallshierarkin. De ska fungera som stöd i arbetet med att genomföra åtgärderna som bidrar till att målen kopplade till avfallshantering och avfallsförebyggande nås.

Nationell strategi för cirkulär ekonomi

Sveriges nationella strategi för omställning mot cirkulär ekonomi publicerades 2020. Omställningen mot cirkulär ekonomi ska bidra till att nå miljö- och klimatmålen samt målen i Agenda 2030.

Av strategins fyra fokusområden berörs Kretsloppsplanen främst av fokusområde 2, *Hållbara sätt att konsumera och använda material, produkter och tjänster*, samt fokusområde 3, *Giftfria cirkulära kretslopp*.

Den nationella strategin tar även upp prioriterade materialströmmar som är extra kritiska utifrån deras påverkan på miljön och klimatmålen. Kretsloppsplanen berör samtliga av dessa materialströmmar i större eller mindre grad.

5. Regional nivå

Det görs mycket arbete på regional nivå för att främja en hållbar utveckling samtidigt som samtliga regionens intressen tas tillvara. Det finns flera regionala styrande dokument som påverkar innehållet i Kretsloppsplanen.

Regional utvecklingsstrategi (RUS)

Gävleborgs utvecklingsstrategi har visionen: "Tillsammans för framtidens Gävleborg – öppet, nytänkande, hållbart." I förlängningen handlar det om ett öppet, inkluderande samhälle som tar tillvara alla människors engagemang och potential som formar vår egen och platsens framtid.

Uppsalas vision lyder: "Ett gott liv i en nyskapande kunskapsregion med internationell lyskraft" och lyfter att det är en växande, nyskapande region för alla.

Det som påverkar Kretsloppsplanen mest i RUS är dess prioritering i insatser för ökad innovation inom smarta och hållbara städer och samhällen samt insatser där offentlig sektor verkar som en drivkraft och hävstång till en cirkulär och biobaserad ekonomi.

Regionalt åtgärdsprogram för de nationella miljömålen

De svenska miljömålen anpassas efter regionala förutsättningar av respektive länsstyrelse.

Energi- och klimatstrategi för Gävleborgs län 2020 – 2030

Energi- och klimatstrategin tar avstamp från Parisavtalet med ett övergripande mål om att Gävleborg inte överskrider den koldioxidbudget som krävs för att nå Parisavtalet och att länet är klimatneutralt till 2035. Dessutom ska energianvändningen i länet vara 50 procent effektivare jämfört med 2005.

Kretsloppsplanen bör med utgångspunkt från strategin främst beakta följande:

- Länsstyrelsen och Region Gävleborg driver samverkansplattformen ”Miljöforum Gävleborg” där kommunernas miljösamordnare och högskolan Gävle ingår. Detta forum är en bra utgångspunkt för att hantera regionala utvecklingsfrågor med inriktning mot klimat och miljö.
- Kommunernas samhällsplanering betyder mycket för att skapa transport- och resurseffektiva samhällen exempelvis avseende fossilfria drivmedel. Biogas baserat på matavfall utpekas som viktigt liksom en transporteffektiv avfallshantering (exempelvis insamling och fjärrtransport av mat- och restavfall, grovavfall, förpackningar och slam). Mål anges att offentliga organisationer är fossilfria år 2025 och att lokal produktion av förnybara drivmedel ska öka.
- Offentlig upphandling har stora möjligheter att driva på utvecklingen av klimatsmarta tjänster och varor, exempelvis kopplat till avfallsförebyggande och ökad återanvändning.
- Konsumtionsbaserad klimatpåverkan ska fram till 2030 halveras jämfört med 2016 (10,1 ton koldioxid per person och år). Kretsloppsplanens roll kan vara stimulans och initiativ kopplat till cirkulär ekonomi samt förebyggande, återanvändning eller återvinning av förpackningar, returpapper, textilier och byggavfall.
- I strategin anges att år 2030 ska 75 procent av matavfallet i länet samlas in och att det nationella etappmålet att uppnå 50 procent av matavfallet till växtnäring och energi ska uppnås 2025.

Klimat- och energistrategi Uppsala län - Tillsammans för ett fossilfritt Uppsala län

Strategin uppdaterades och antogs 2019 efter att de svenska målen för minskad klimatpåverkan och ett effektivt och förnybart energisystem har skärpts. Kopplat till strategin har en åtgärdsbank tagits fram – ”Färdplan för ett hållbart län – Åtgärder för minskad klimatpåverkan”.

Uppsala läns klimat- och energistrategi har fyra prioriterade områden:

- Transporteffektivt samhälle med laddinfrastruktur och biodrivmedel. Tillgången till biodrivmedel påverkas av arbetet i Kretsloppsplanen.
- Energieffektivisering i byggnader och verksamheter. Omfattar produktionen och tillgången till biodrivmedel som påverkas av Kretsloppsplanen.
- Förnybar energi i form av vind, sol och biobränslen. Avfallssystemet förser kraftvärmeverk med stora mängder biobränslen i form av trä, trädgårdsavfall och i vissa fall slam.
- Indirekt klimatpåverkan av flyg, bygg- och anläggningsmaterial, plast, livsmedel, IT och kapitalplacering. Bygg- och anläggningsarbetens påverkan på avfallsströmmarna har stort fokus i Kretsloppsplanen tillsammans med plast och livsmedel.

Regional plan för infrastruktur för förnybara drivmedel och elfordon (Uppsala län)

Planen ska utgöra ett stöd och vara vägledande för olika aktörers planering av drivmedelsinfrastruktur i länet, gärna samordnat i ett storregionalt sammanhang. Den påverkar till en mindre del hur infrastrukturen för biogas kan komma att se ut.

Gävleborgs handlingsplan för Sveriges livsmedelsstrategi 2018 – 2030

Planen är framtagen av Region Gävleborg, Länsstyrelsen och LRF utifrån den nationella livsmedelsstrategin. Handlingsplanen omfattar hela livsmedelskedjan. Kretsloppsplanen bidrar till att minska matsvinnet i främst kommunerna kostverksamhet samt vid måltider i skola och äldreomsorg men också i att påverka privata aktörer som hanterar stora mängder livsmedel.

Gävleborgs läns och Uppsala läns koldioxidbudget

Det är en territoriell genomgång av hur mycket koldioxid som släpps ut årligen i respektive län. Den använder vetenskapligt underbyggda beräkningar som pekar på hur mycket de årliga utsläppen av koldioxid behöver minska i respektive län för att nå 2°C -målet.

Gävleborgs strategi för hållbar plastanvändning

År 2020 tog Länsstyrelsen fram en strategi för plastanvändningen i Gävleborg med särskild inriktning mot kommunala verksamheter. Den syftar till en hållbar plastanvändning där arbetet fokuserar på en minskad och smartare plastanvändning, ökad återanvändning, effektivare återvinning samt att minska nedskräpningen.

Strategin har fem målområden som påverkar kretsloppsplanen väldigt tydligt. Några av målen har direkt omsatts till mål i kretsloppsplanen. De fem målområdena är:

1. Förebygga plastavfall
2. Öka materialåtervinningen
3. Minska nedskräpningen
4. Höja kunskapen och öka lärandet
5. Säkra genomförande och uppföljning

Regionalt trafikförsörjningsprogram för Gävleborg

Programmet som sträcker sig till 2030 handlar om kollektivtrafiken i hela Gävleborg. I programmet finns en uttalad viljeinriktning att prioritera förnyelsebara drivmedel. Regionalt produceras biogas till kollektivtrafiken av matavfall och målet om att öka utsorteringen som finns i Kretsloppsplanen är viktigt för att säkerställa en fortsatt god tillgång på biogas.

6. Kommunal nivå

Samtliga tidigare genomgångna nivåer innebär mål, strategier och planer som Kretsloppsplanen inte kan påverka utan endast anpassa sig till. På kommunal nivå kan fokus och målformuleringar göras utifrån lokala förutsättningar och med olika ambition. Då blir det ännu viktigare att målen i de olika kommunala planerna och strategierna hänger ihop och strävar efter samma resultat.

Kommunerna ansvarar för mycket av planeringen, utformningen och bestämmelserna som rör avfallshanteringen direkt eller indirekt. Vissa planer och strategier grundlägger innehållet i övriga strategier och behöver tas extra hänsyn till när Kretsloppsplanen utformas. Förutom de strategier och planer som beskrivs nedan kan det finnas fler kommunala styrande dokument i de olika kommunerna som har vissa beröringspunkter med Kretsloppsplanen.

Översiktsplaner

Varje kommun ska ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Översiktsplanen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanering har en central roll i arbetet mot ett mer hållbart samhälle. Det är viktigt att Översiktsplanen och Kretsloppsplanen samverkar tydligt och konkret med varandra och tillsammans blir ett verkligt verktyg för resurshushållning.

Miljöstrategiskt program

I dagsläget är det endast Gävle kommun som har ett aktuellt miljöstrategiskt program eller motsvarande lokala miljömål. Ockelbo kommun arbetar under 2020–2021 med att ta fram ett eget miljöstrategiskt program. Sandviken kommun har lokala miljömål som antogs 2005.

Den här sortens program anger mål för arbetet mot en miljömässigt hållbar utveckling av kommunen. Mål som rör avfallshantering, konsumtion och farliga ämnen tangerar ofta mål som återfinns i Kretsloppsplanen. Kretsloppsplanen har tagit hänsyn till målutformningarna i Gävles miljöstrategiska programs tre målområden: Klimatneutral kommun 2035, Robusta ekosystem samt Ren och giftfri vardag som samtliga berör mål i Kretsloppsplanen.

VA-planer

VA-planerna handlar om långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning utifrån lokala förutsättningar. De beaktar hälsa, ekonomi och miljö. Kretsloppsplanen berör slam som uppstår i den kommunala avloppshantering.

Klimatfärdplan

Gävle kommun har en klimatfärdplan vari åtgärder för en klimatneutral kommun planeras och kvantifieras. Delar av dem kommer att bidra till att målen i Kretsloppsplanen kan nås.

Socialt hållbarhetsprogram

Social hållbarhet är en av tre viktiga aspekter av hållbarhet, tillsammans med ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Det finns starka kopplingar mellan arbetet för social hållbarhet och Kretsloppsplanen.

Kostpolicy

I kommunernas kostpolicy finns omfattande riktlinjer kring hur mat ska köpas in, planeras och hanteras vilket har en direkt påverkan på mål kring matsvinn i Kretsloppsplanen. Kostpolicyen bör, när den uppdateras, ta stor hänsyn till mål i Kretsloppsplanen som berör den.

Lokala avfallsföreskrifter

Föreskrifterna i vilka rättigheter och skyldigheter medborgarna i en kommun har i frågor som rör avfallshanteringen utgör tillsammans med Kretsloppsplanen kommunens renhållningsordning. Avfallsföreskrifterna uppdateras samtidigt som arbetet med den nya kretsloppsplanen.

Avfallstaxan

Genom att arbeta med hur avgifterna i avfallstaxan sätts kan kommunerna styra mot målen i Kretsloppsplanen. Taxan får endast vara kostnadstäckande för helheten, men den kan uppmuntra bra beteenden genom att höja priset på abonnemang som är sämre ur miljöhänseende.